

ved støde paa en Modstand, som man ikke uden Nødvendighed skal udæske, Sagen i sig selv er vanskelig, Sagens Realitet kan ses fra mange Sider, og man kan ikke paa Forhaand sige, at man kan anvisе den Vej, der maa være den eneste rette og formaalstjenlige. Det er min Mening, at hvis man begyndte Lovgivningsarbejdet i Retning af en lovbestemt Arbejdstid for de Personer, der staa i Statens og Kommunens Tjeneste, gik man den rigtige Vej. Ikke blot, fordi det er de Forhold, Lovgivningsmagten nærmest har med at gøre: det offentliges Interesse overfor de private, og ikke blot fordi det offentlige, baade Staten og Kommunen, har en Pligt til at gaa i Spidsen ved en Ordning i denne Retning, og som Løngivere at indtage Hæderspladsen og ikke vægre sig ved at give den for Arbejdet velfortjente Løn, men tillige derved, at det offentlige har en Pligt til at optræde som human Arbejdsgiver ogsaa i andre Retninger, baade ved Indretningen af sine Værksteder og ved den Arbejdstid, den forlanger af sine Arbejdere. Og de kunne meget lettere gøre det end private, idet de ikke paa samme Maade og i samme Omfang ere Genstand for privat Konkurrence som private Arbejdsgivere. Vi vide jo ogsaa, at man, uden at der eksisterer nogen Lov, allerede er begyndt paa Indførelsen af en lovbestemt, normal Arbejdstid i Statens Tjeneste. Jeg tager vist ikke fejl, naar jeg siger, at der ude paa Orlogsværftet er indført en normal Arbejdsdag vist netop paa 8 Timer, uden at der spores nogen som helst Gene derved. Ved at indskrænke Arbejdstiden har man koncentreret Arbejdet, og man faar vistnok dog det samme Arbejde udført i den kortere Tid som før i den længere. Ogsaa i Københavns Kommune har man begyndt noget lignende. Arbejdstiden paa Københavns Gasværk er vistnok indrettet saaledes, at der er skiftende Hold hver med 8 Timers Arbejdstid. At noget saadant kan gøres uden Lov viser, at Stat og Kommune lettere end andre ville kunne gaa i Spidsen, og med Hensyn til en Regulering af Arbejdstiden tror jeg derfor, at vi gøre denne Sag en god Tjeneste ved at tage fat i den Ende, hvor det offentlige allerede er begyndt, nemlig med Statens og Kommunens Værksteder.

Det næste Skridt vil selvfølgelig være at regulere Arbejdstiden ved de sundhedsfarlige Erhverv og dernæst ved Fabrikdrift i indelukkede Rum. At føre Normalarbejdsdagen f. Eks. paa 8 Timer over paa

saadant noget som Landbruget vil i alt Fald paa den Maade, hvorpaa Landbruget nu foregaar, indenfor den Tid, man overhovedet kan tænke sig frem, medføre Vanskeligheder, som det er umuligt at overskue. Dette har sikkert ogsaa staaet Forslagsstillerne klart. I § 2 medtage de saaledes Landbruget, men indføre dog en saadan Mængde Undtagelser, at de undtage „huslige Arbejder, samt alle Arbejder, der direkte vedrøre Avlingen af Landbrugsprodukter, saasom Pløjning, Saaning, Kreaturrøgt, Hø- og Kornhøst, samt Indbjergning deraf og desuden Hjemkørsel af Tørv“. Der bliver saa kun tilbage de Ting, som ere nævnte i § 2, sidste Stykke, nemlig saadant noget som „Vejarbejde, Mergling, Tørveskæring, Dræning, Grøftgravning og lignende Arbejder, for saa vidt disse udføres som særligt Erhverv“. Dette har jeg læst paa den Maade, at det skulde forstås som gældende Udførelsen af specielle Entreprenørarbejder i disse Fag. Vi ville altsaa se, at Indførelsen af den normale Arbejdstid for Landbrugets Vedkommende staar for Forslagsstillerne som noget overordentlig vanskeligt at indføre og regulere. Den Anskuelse hylder jeg ogsaa. Jeg kan slet ikke se, at vi nærme os den Tid, da man kan være i Stand til virkelig at kunne indføre en normal Arbejdstid for Arbejdet i fri Luft og ved Arbejde, der i den Grad som Arbejdet ved det danske Landbrug er afhængigt af Vejr og Vind og Naturmagter, som Mennesket staa magtesløst overfor. Idet jeg altsaa yder min Tilslutning til Forslagsstillerne Bestræbelser, vil jeg sige — jeg ved ikke, om det vil blive optaget som et godt, men i hvert Fald er det et velment Raad —, at vi maa begynde med at koncentrere vore Anstrengelser paa at faa indført en lovbestemt Arbejdstid for alle Arbejdere i Statens og Kommunens Tjeneste, og lad os skimte, at det næste Skridt, der derefter vil følge, vil gælde de sundhedsfarlige Erhverv og de Erhverv, der udføres ved Fabrikdrift, og at vi saa i øvrigt se, hvad Fremtiden maatte bringe. Tiden er vist allerede nu moden til at indføre en lovbestemt Arbejdstid for Folk i Statens og Kommunens Tjeneste, og naar dette er gjort i visse Tilfælde uden Lov og i de fleste Tilfælde ogsaa uden Gene kunde gøres ved Lov, hvorfor saa ikke begynde i denne Ende? Det vilde dog sikkert være velegnet til denne store Sags fremtidige Held.

Sveistrup: Jeg hører til dem, der mene, at der ikke er noget principielt for-